

Onregelmatigheden en opnieuw afnemen examen op grond van artikel 43 Eindexamenbesluit in examenjaar 2016

In het examenjaar 2016 zijn in totaal 607 onregelmatigheden gemeld bij de inspectie bij de afname van examens. Op grond van artikel 43 Eindexamenbesluit zijn vanwege deze onregelmatigheden 1370 rekentoetsen en examens geheel of gedeeltelijk opnieuw afgelegd in een volgend tijdvak. De Inspectie heeft de betreffende examens en rekentoetsen hiertoe eerst 'ongeldig verklaard'. In totaal werden ca. 1,2 miljoen examens afgelegd.

Ter vergelijking: vorig examenjaar (2015) zijn in totaal 850 examens en rekentoetsen ongeldig verklaard, in examenjaar 2014 waren het 1690 examens en rekentoetsen en in examenjaar 2013 zijn er in totaal 420 examens opnieuw afgenomen.

In 2014 betrof het overigens in 1133 gevallen, een fout met de rekenmachine in het flexibele examen Wiskunde bij vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg. Wanneer we deze examens uitzonderen, betrof het in 2014 557 examens die opnieuw afgenomen zijn.

De redenen om dit jaar 1.370 examens ongeldig te verklaren waren verschillend: onder andere uitval van de netwerkverbinding, stroomstoringen, hard- en software problemen, te weinig tijd of onrust in examenzaal, het afnemen van een verkeerd examen/niveau, en inzet van hulpmiddelen die wel/niet gebruikt mochten worden. Voor 23 leerlingen is in examenjaar 2016 een examen *geheel of gedeeltelijk* ongeldig verklaard, vanwege onregelmatigheden aangebracht door een personeelslid.

Hieronder volgt een verdere specificatie van de onregelmatigheden en de aantallen leerlingen die een examen opnieuw hebben afgelegd of waarvan een deel van het examen ongeldig is verklaard.

A. flexibele digitale examens en cspe minitoetsen vmbo-BB/KB/GT

In examenjaar 2016 zien we een stijging van het aantal ongeldig verklaarde en opnieuw afgenomen examens ten opzichte van het examenjaar 2015. Dit aantal opnieuw afgenomen examens vloeide voort uit 151 meldingen van onregelmatigheden bij de flexibele digitale examens en cspe minitoetsen.

We zien dat het aantal ongeldig verklaarde digitale flexibele examens en minitoetsen bij het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe) in 2016 met 411 ca. 31% hoger ligt dan in examenjaar 2015 (280 ongeldig verklaarde flexibele digitale examens).

Vmbo leerweg	Aantal examens
Basisberoepsgerichte leerweg	179
Kaderberoepsgerichte leerweg	229
Gemengde/ Theoretische leerweg	3
Totaal	411

(tabel 1. Aantallen ongeldig verklaarde flexibele digitale examens en cspe minitoetsen 2016)

De redenen om het werk ongeldig te verklaren waren van technische, maar ook van niet-technische aard. Hierna volgen de verschillende redenen waarom het examenwerk van leerlingen ongeldig is verklaard.

Redenen	Aantal examens
Technische redenen	213
Stroomstoring	61
Problemen verklanking voor dyslecten	54
Te weinig tijd gekregen	30

Onterecht geen examenfaciliteit in verband met handicap	15
Onwel tijdens het examen	10
Naamsverwisseling kandidaten	3
Examen ongewild voortijdig afgesloten	3
Diversen (o.a. privé omstandigheden, zoekraken examen, erratum niet ontvangen/voorgelezen, verkeerd advies herkansing of starten bij afwezigheid kandidaat)	22
Totaal	<u>411</u>

(tabel 2. redenen ongeldig verklaarde digitale flexibele examens en cspe minitoetsen vmbo bb/kb/gt 2016)

B. Rekentoets

Wat betreft de rekentoets kwamen er in examenjaar 2016 151 meldingen met betrekking tot onregelmatigheden bij de rekentoetsen, waarbij 616 rekentoetsen ongeldig zijn verklaard.

Aantal gemelde onregelmatigheden	2016	2015	2014
	151	93	33

	2016	2015	2014
Referentieniveau rekentoets	Aantal rekentoetsen		
2ER (extra rekenproblemen)	1	4	-
2A (pilot vmbo-b)	25	-	-
2F	295	167	67
3ER (extra rekenproblemen)	-	19	-
3F	321	140	28
Totaal	<u>616</u>	<u>330</u>	<u>95</u>

(tabel 3. Aantallen ongeldig verklaarde rekentoetsen 2016)

In 2015 en 2014 waren er respectievelijk 93 en 33 meldingen, waarbij respectievelijk 330 (2015) en 95 (2014) rekentoetsen ongeldig zijn verklaard.

De redenen om de rekentoets ongeldig te verklaren waren van technische, maar ook van niet-technische aard. De grote toename is met name te verklaren door de grote hoeveelheid technische problemen, die zich tijdens de afname hebben voorgedaan waardoor grote groepen leerlingen tegelijk niet verder konden met de rekentoets.

Hierna volgen de verschillende redenen waarom rekentoetsen ongeldig zijn verklaard:

Redenen	Aantal rekentoetsen
Technische redenen	321
Verkeerde niveau	60
Start examen vanaf tweede helft opgaven (vragen deel 1 waren niet gemaakt, leerling kon niet terug naar dit deel)	39
Onterecht gebruik rekenmachine buiten schuld leerling	36
Stroomstoring	27
Te weinig tijd gekregen	25
Onrust tijdens afname	20
Onterecht geen faciliteiten (art. 55EB)	18
Onwel geworden tijdens rekentoets	10
Diversen (onder andere geen faciliteiten verleend, D-DOS aanval, slechte geluidskwaliteit, ongewild voortijdig afsluiten rekentoets en onrust in afnameruimte)	60
Totaal	616

(tabel 4. redenen ongeldig verklaarde rekentoetsen VO 2F en 3F 2016)

C. Papieren examens

Wat betreft de centraal schriftelijke 'papieren' examens heeft er ook in examenjaar 2016 een substantieel aantal onregelmatigheden bij de afname op scholen plaatsgevonden; te weten: XXX. Hierbij zijn 316 examenwerken ongeldig verklaard. Dit is de tussenstand op 20 juli 2016. Dit aantal zal naar alle waarschijnlijkheid nog oplopen, omdat het 3^e tijdvak (Staatsexamens) in augustus nog zal volgen en hier ook onregelmatigheden kunnen plaatsvinden. Het aantal ongeldig verklaringen is in ieder geval 24% meer dan vorig examenjaar en 29% meer dan in examenjaar 2014. Toen betrof het respectievelijk 240 examens (2015) en 222 examens (2014).

Het betreft hier overigens niet het aantal meldingen van onregelmatigheden, maar het aantal gevallen dat examenkandidaten een examen daadwerkelijk opnieuw hebben laten afnemen als ware het de eerste maal. Sommige meldingen van onregelmatigheden betreffen namelijk meerdere kandidaten en niet iedere onregelmatigheid heeft tot gevolg dat werk ongeldig verklaard wordt. Leerlingen mogen immers in de meeste gevallen afzonderlijk van elkaar de score afwachten om vervolgens te besluiten het werk 'ongeldig te verklaren'. Alleen in die gevallen dat kandidaten naar alle waarschijnlijkheid bevoordeeld zijn, worden examens direct ongeldig verklaard. Hieronder volgt een overzicht van redenen waarom het centraal schriftelijk examen ongeldig verklaard en opnieuw afgelegd is of in het derde tijdvak wordt.

Redenen	Aantal examens
Onwel geworden tijdens examen	64
Onrust tijdens afname	57
Gebruik spellingscontrole zonder toestemming	53
Gebruik overige verboden hulpmiddelen	32
Onterecht geen faciliteiten bij examens	18
Verkeerd examen afgenomen	14
Privé omstandigheden (o.a. overlijden naast	13

familieid)	
Examenwerk buiten zaal geweest	12
Foute voorlichting school bij herkansing	11
Erratum niet voorgelezen	8
Examenwerk (deels) zoekgeraakt	6
Overig (o.a. te weinig tijd, technische problemen laptop/printer, meerdere herkansingen)	28
Totaal	316

(tabel 5. Redenen ongeldig verklaarde centraal schriftelijke examens 2016)

D. Onregelmatigheden door personeelslid

Bij het examen van 2016 waren er vier meldingen van een redelijk vermoeden van onregelmatigheden door toedoen van een personeelslid. Deze vier meldingen betroffen 'papieren' centraal examens. Hierbij is in *alle gevallen* door de inspectie daadwerkelijk vastgesteld dat er sprake was van onregelmatigheden. Het aantal meldingen van onregelmatigheden door een personeelslid is vergelijkbaar met vorig examenjaar, maar het aantal daadwerkelijk vastgestelde onregelmatigheden ligt dit jaar beduidend hoger.

In totaal waren bij deze vier casussen 23 leerlingen direct betrokken en is hun werk *geheel of gedeeltelijk* ongeldig verklaard. Bij drie casussen hebben in totaal 22 leerlingen 0 punten ontvangen voor de vragen, waarbij onregelmatigheden in de antwoorden zijn vastgesteld. Hierna is hun score opnieuw vastgesteld. Deze 22 kandidaten hebben vervolgens de mogelijkheid gekregen om het werk na ontvangst van hun cijfer alsnog geheel ongeldig te laten verklaren. Slechts enkele kandidaten hebben hiervan gebruik gemaakt.

Bij één casus is van één kandidaat het examen geheel ongeldig verklaard, omdat deze kandidaat tijdens de zitting hulp heeft ontvangen van een surveillant en niet vast te stellen was welke antwoorden het betrof.

In het geval van onregelmatigheden door een personeelslid is het aan het schoolbestuur om disciplinaire of arbeidsrechtelijke maatregelen te nemen.

E. Onregelmatigheden bij de centraal schriftelijke praktische examens bij het vmbo

In examenjaar 2016 heeft de inspectie bij een steekproef van 90 vmbo-scholen onderzoek gedaan naar de afnamepraktijk van de centraal schriftelijk praktische examens (cspe's). Hierover zal nog afzonderlijk gerapporteerd worden. Tijdens deze onderzoeken zijn in drie gevallen onregelmatigheden door toedoen van de school vastgesteld. In één geval moesten de kandidaten een niet afgenomen onderdeel alsnog afronden. In twee gevallen, waarbij in totaal 4 kandidaten betrokken waren, zijn onderdelen ongeldig verklaard en moesten de scholen de onderdelen bij de betreffende kandidaten opnieuw afnemen, met dien verstande dat de benodigdheden van de betreffende praktijkopdrachten voldeden, aan de eisen die hieraan gesteld zijn.